

Referat af generalforsamlingen den 28. april 2015

Den 28. april 2015 kl. 10.30 afholdtes i DGI-byen CPH Conference, Tietgensgade 65, 1704 København V, ordinær generalforsamling i Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer, hvor i alt 149 delegerede (101 sygeplejersker, 5 radiografer og 43 lægeseekretærer) var mødt, og 38 ikke-delegerede medlemmer ligeledes var mødt.

Dagsordenen var:

1. Valg af dirigent
2. Forretningsorden for generalforsamlingen
3. Bestyrelsens beretning – herunder godkendelse af lønpolitik
4. Godkendelse af årsrapport, herunder årsregnskab med revisionspåtegning samt godkendelse af resultatopgørelse og balance
5. Forslag til ændring af pensionsvilkår

5.1 Justeret pensionspakke

Bestyrelsen foreslår, at alderspensionsalderen i pensionsvilkårene ændres fra at være 65 år til at følge alderen for folkepension. Denne ændring omfatter såvel eksisterende medlemmer som nye medlemmer. Desuden foreslår bestyrelsen, at førtidspensionen vil udgøre 80 % af alderspensionen for nye medlemmer, der optages fra bestemmelsen træder i kraft. Eksisterende medlemmer vil få mulighed for at vælge, at deres førtidspension også skal udgøre 80 % af alderspensionen. Bestyrelsen fastsætter tidspunkt for bestemmelsens ikrafttræden og de nærmere regler for de eksisterende medlemmers valgmulighed.

5.2 Supplerende ordninger i pensionskassen – afvikling af PKA+

Bestyrelsen har truffet en beslutning om at samle medlemmernes pensioner i pensionskassen, og dermed afvikle PKA+ Pension.

Bestyrelsen foreslår derfor:

- at pensionsvilkårene tilpasses sådan, at de supplerende ordninger, der hidtil har været tegnet i PKA+ Pension, tegnes i pensionskassen,
- at det tilføjes i pensionsvilkårene, at supplerende opsparing for tjenestemænd, kan tegnes i pensionskassen,
- at bestyrelsen fastsætter de nærmere regler for de omfattede ordninger.

5.3 Justeringer af pensionsvilkår**5.3.1 Afskaffelse af helbredsoplysninger**

Bestyrelsen foreslår, at reglen om afgivelse af helbredsoplysninger i forbindelse med optagelse i pensionskassen efter pensionsvilkårenes § 1a afskaffes.

5.3.2 Svingende indbetalinger

Bestyrelsen foreslår at ændre reglen om fastsættelse af pensionernes størrelse ved svingende indbetalinger, så dækningen ved førtidspension og død baseres på et gennemsnit af de seneste tre måneders indbetalinger, og ikke på basis af det højeste bidrag.

5.3.3 Adgang til pensionskassen for ansatte uden for overenskomst
Bestyrelsen foreslår, at der åbnes mulighed for, at medlemmer af Dansk Sygeplejeråd, Radiografrådet og DL Patient|Administration|Kommunikation kan optages i pensionskassen, hvis de får ansættelse hos en arbejdsgiver, der ikke er overenskomstdækket.

6. Forslag fra delegerede

6.1 Delegeret sygeplejerske Anders Mikkelsen har stillet forslag om, at bestyrelsen skal undersøge, om der er tilstrækkelig interesse blandt pensionskassens medlemmer for at vælge en mere risikobetonet porteføljesammensætning for den supplerende alderspension. Anders Mikkelsen foreslår videre, at bestyrelsen pålægges at fremlægge resultatet af undersøgelsen for de delegerede.

7. Bemyndigelse til bestyrelsen

Bestyrelsen foreslår, at den bliver bemyndiget til med substitutionsret at anmelde det vedtagne og foretage sådanne mindre væsentlige ændringer heri, som Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet eller andre myndigheder måtte kræve eller henstille foretaget som betingelse for registrering eller godkendelse.

8. Fastsættelse af stedet for næste års generalforsamling

9. Eventuelt

Ad punkt 1. Valg af dirigent

Efter at formand Bent Hansen havde budt forsamlingen velkommen, blev direktionssekretær John Vagn Nielsen valgt som dirigent.

Dirigenten takkede for valget og konstaterede, at generalforsamlingen efter hans opfattelse var lovligt indvarslet, og at generalforsamlingen var beslutningsdygtig. Dirigenten spurgte generalforsamlingen, om der var indvendinger herimod. Dette var ikke tilfældet, og dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen således var lovligt indvarslet og beslutningsdygtig.

Ad punkt 2. Forretningsordenen for generalforsamlingen

Dirigenten henviste til det udsendte bilag og bemærkede, at forretningsordenen for generalforsamlingen var et regelsæt for generalforsamlingens afholdelse. Pensionskassen for Sygeplejersker havde i mange år forud for fusionen haft en forretningsorden for generalforsamlingen, og bestyrelsen foreslog, at denne forretningsorden også anvendes i den fusionerede pensionskasse.

Beslutning:

Generalforsamlingen vedtog enstemmigt og med samtlige tilstedeværende stemmer "Forretningsordenen for Generalforsamlingen".

Ad punkt 2. Bestyrelsens beretning

På bestyrelsens vegne aflagde formand Bent Hansen følgende beretning:

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer

"Det vil være forkert af mig, hvis jeg ikke starter med at kommentere sammenlægningen af vores pensionskasser, når det nu er vores første generalforsamling i Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke jer alle sammen for jeres engagement, debatterne og det store arbejde, I har udført i forbindelse med fusionen og delegeretvalget. Vi har oplevet en proces, hvor der er skabt fælles fodslag blandt bestyrelser, organisationer og ikke mindst blandt de delegerede.

Det vil jeg gerne kvittere for. Det vil jeg gerne sige tak for.

Vi er blevet flere faggrupper til at dele synspunkter og skabe fælles udvikling. Og selv om vi lige skal lære hinanden at kende, så er jeg overbevist om, at debat-traditionen fra de gamle kasser også vil indfinde sig hér.

Også på bestyrelsesniveau har vi skullet finde en rytme, der kan håndtere en større bestyrelse med den nødvendige brede repræsentation. Det har nu ikke været svært, fordi vi i forvejen kendte hinanden, og fordi vi alle har set ideen i fusionen.

Nu fremlægger jeg så for første gang bestyrelsens mundtlige og skriftlige redegørelse for arbejdet i den pensionskasse, der startede året delt men endte samlet.

Min mundtlige beretning skal ses i sammenhæng med den skriftlige, der er udsendt til jer. I den har I kunnet læse mere udførligt om, hvad pensionskassen har foretaget sig i 2014 og om den udvikling, som den har været igennem.

Som noget nyt er der også udarbejdet en særskilt rapport om PKA's ansvarlige investeringer i 2014. Baggrunden for denne rapport er at give jer et bredere indblik i pensionskassens etiske investeringer, beslutninger og udfordringer.

Den beretning, jeg nu skal aflægge, trækker nogle enkelte linjer men også større udfordringer op og peger på, hvad vores mål er på en række væsentlige områder.

Høj kontorente og lave omkostninger

Et par af beslutningerne i 2014 har direkte indflydelse på medlemmernes pensioner.

Omkostningerne sænkes i 2015 til 450 kr. i gennemsnit pr. medlem – det er et fald på ca. 75 kr. i forhold til året før. Faldet i administrationsomkostningerne skyldes primært fusionerne, men vi er også blevet mere effektive. Så kan man lige så stille tilføje, at det, der er sparet, er tjent, og det, der er tjent, kommer medlemmernes pensioner til gode.

For bare lidt over tre år siden var der 8 pensionskasser i PKA, og udover at gøre pensionskasserne mere robuste, så har et af målene med fusionerne været at sænke omkostningerne for medlemmerne.

Vi er i bestyrelsen meget tilfredse med, at det mål er nået.

Vi er også meget tilfredse med, at vi kunne fastsætte kontorenten for 2015 til 4,8 pct. Det sker som følge af pensionskassens solide og stabile økonomi og på baggrund af gode investeringsresultater gennem en årrække. Faktisk er det gennemsnitlige afkast på over 10% om året over de sidste 5 år. Det er jo i dagens Danmark, hvor man oplever negative renter, ikke så ringe endda.

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer

Mange medlemmer vil opleve stigende pensioner, mens nogle, særligt ældre medlemmer, ikke vil opleve en stigning. Mange ældre medlemmer har nemlig allerede en høj rente og forventninger om en kortere levealder indregnet i deres pensioner. For disse medlemmer betyder de gode resultater, at deres pensioner bliver forlænget, men ikke forhøjet. Livet forlænges, og det gør pensionen så også.

Omlægning af kapitalpensionerne

En anden begivenhed i 2014, der havde direkte indflydelse på mange medlemmers pensioner, var omlægningen af kapitalpensionerne, eller det vi også kalder 'engangssum ved alder'. Den gamle ydelse blev nedlagt, og erstattet af den nye alderssum.

200.000 medlemmer i alt i PKA omlagde pensioner med en samlet værdi på 11,5 mia. kr. Kun ca. 1.500 medlemmer sagde nej til muligheden. I alt sparede de 200.000, der lagde om i alt ca. 310 mio. kr. i afgifter. Samtidig endte 4,3 mia. kr. i statskassen.

Tilstrækkelig alderspension

Pensionskassen har fokus på, at medlemmerne sparer tilstrækkeligt op til pension. Det kan ske ved at blive længere på arbejdsmarkedet eller indbetale mere til pension. Samtidigt er det pensionskassens opgave via investeringerne at få medlemmers pensioner til at stige og vare hele livet.

Vi har i bestyrelsen, i samarbejde med jer delegerede, målsat at dækningsgraden for medlemmernes samlede pensioner bør være på 70-80% af slutlønnen, for at medlemmerne kan have en tilstrækkelig alderspension.

Én af forudsætningerne for at nå målet er at øge indbetalingerne. Det kan ske ad flere veje – enten gennem selvbetaling eller via overenskomsterne.

Derfor skal der også lyde en stor ros til overenskomstparterne for at have evnet at løfte pensionsbidraget i et år, hvor der måske også var forventninger til et lønløft, og hvor rammen jo var virkelig begrænset.

For pensionskassens pension er og bliver det centrale og mest stabile bidrag til medlemmernes fremtidige pensionstilværelse. Det er herfra den væsentligste del af livsgrundlaget vil være.

Vi skal hele tiden være parate til at justere på vores ydelser. Ordningen forbliver kun stabil, hvis vi kan foretage de nødvendige justeringer med den rette timing. De fleste af jer har været med til for et par år siden at diskutere, hvordan vi skal vægte de forskellige ydelser. Især forholdet mellem, hvor meget der skal bruges på førtidspension i forhold til alderspensionen, blev drøftet og vi testede konsekvenserne i en regnemodel.

Drøftelserne fortsatte i bestyrelsen, og i år fremlægger vi så et konkret forslag til en ændret pakke. Vi behandler det senere på dagsordenen, så lad mig hér bare nøjes med at sige, at vi synes, at der er fundet en fornuftig afvejning, hvor vi øger alderspensionerne med forholdsvis små konsekvenser for medlemmernes samlede førtidspensioner. Forslaget vil blive gennemgået senere, så jeg vil ikke nærmere ind på det her, men vi kan jo kun bruge pengene en gang.

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer

Og det danske pensionssystem er unikt – det er sågar blevet udråbt nu tre år i træk til at være verdens bedste. Vi har en model, hvor den enkelte sparer op gennem deres arbejdsmarkedspension, og samtidig har vi et offentligt sikkerhedsnet for personer, der ikke har haft mulighed for at spare op selv.

Men det danske pensionssystem er ikke problemfrit.

Den fortsatte udbygning af arbejdsmarkedspensionerne er udfordret af samspils-problematikken mellem egne pensioner og aftrapning af supplerende offentlige pensionsydelser og tillægsydelser. Vi kan være bekymret for, at incitamentet til ekstra opsparing og grundlaget for at blive længere på arbejdsmarkedet på denne måde svækkes.

Derfor har regeringen i maj 2014 nedsat en pensionskommission, der skal afdække samspillet mellem private pensioner på den ene side og de komplicerede regler for udbetaling af offentlige pensioner, tillæg og sociale ydelser på den anden side.

Pensionskommissionen har konkret til opgave at vurdere og analysere det pensionssystem, vi har opbygget, og komme med forslag til forbedringer. Kommissionen skal afslutte sit arbejde i efteråret 2016.

Pensionskassens medlemmer berøres naturligvis også af det komplicerede samspil, og det er særligt folkepensionens tillæg, der er i spil her. Folkepensionens grundbeløb berøres ikke.

I pensionskassen fastholder vi det overordnede budskab over for medlemmerne om, at opsparing til arbejdsmarkedspension giver tryghed. Dét er og bliver det stabile element i den fremtidige pensionsindkomst.

På pka.dk er der blevet lagt information ud til medlemmerne om samspillet, ligesom der bliver henvist til pensionsinfo.dk, hvor det enkelte medlem har mulighed for at foretage konkrete beregninger af egen situation.

Genan

Og så til en sag, der fyldte meget i 2014, nemlig virksomheden "Genan" der har hovedsæde i Viborg.

Det er en sag, som I løbende er blevet orienteret om via Delegeret Nyt og på pka.dk, og inden jeg orienterer jer, hvor sagen står pt., vil jeg kort lige resumere på, hvad det var der skete i Genan:

I begyndelsen af maj sidste år fik PKA anonyme henvendelser om, at der var noget, der ikke var, som det burde være i Genan. Henvendelserne var af sådan en karakter, at de straks blev taget meget alvorligt af PKA. De pegede på, at selskabets hovedaktionær, Bent A. Nielsen havde ført PKA bag lyset. Og da revisionsfirmaet Deloitte kort tid efter valgte at fyre den partner, som havde været Genans revisor gennem mange år, var der ingen tvivl om, at der var noget galt. Vi iværksatte derfor straks undersøgelser, der skulle afdække problemets omfang, og hvad der kunne gøres. Sideløbende begyndte Jyllands-Posten at beskrive de mulige problemer i Genan.

Det var en vanskelig proces, hvor bestyrelsen og administrationen på den ene side gerne ville informere ikke mindst jer, delegerede, mere om sagen. På den anden side var vi midt i nogle forhandlinger, hvor der var dyb fortrolighed, og brug for det. Og det umuliggjorde sådan en kommunikation hen over sommeren.

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer

Det blev muligt at fortælle mere om sagen, da det første punktum blev sat i august 2014. PKA overtog ejerskabet af Genan og fik stifteren og hovedaktionæren Bent A. Nielsen ud af virksomheden. PKA offentliggjorde samtidigt, at der var tabt 1 mia. kr. på virksomheden.

Herefter arbejdede PKA, sammen med de involverede banker og Deloitte på at få skabt et nyt, forretningsmæssigt og økonomisk bæredygtigt Genan, der kunne overleve og samtidig videreudvikle sig til en sund virksomhed. Det arbejde kulminerede i år den 5 februar, hvor der blev indgået en aftale med de banker, der havde ydet lån til virksomheden, og med Deloitte. Aftalen indebærer, at bankerne nedskriver væsentligt på de lån, som de har ydet Genan, og at Deloitte vedstår sit ansvar for Genans situation i form af en rimelig pæn kompensation til bankerne og PKA.

Aftalen betyder, at virksomheden kan videreføres, hvilket har været vigtigt, fordi vi tror på forretningsideen, men også fordi det er den bedste måde at sikre at noget af det tabte kan genvindes. Samtidig er det vores holdning, at det var det ansvarlige at gøre. Hvad er status så i dag?

- PKA har som jeg har nævnt måttet tage et samlet tab på Genan på 1 mia. kr.
- PKA har indskudt ny kapital i mindre omfang i Genan – som PKA i dag ejer fuldt ud - og med løsningen med bankerne og Deloitte er det forretningsmæssigt muligt at videreføre Genan og forhåbentlig tjene nogle af de tabte penge hjem.
- Der er tiltrådt en ny bestyrelsesformand, som i samråd med PKA er ved at rekruttere medlemmer til en ny bestyrelse og en ny administrerende direktør.
- PKA vil over de næste år arbejde på et salg af virksomheden, når det skønnes forretningsmæssigt fornuftigt.
- Der vil blive indgivet politianmeldelse mod Bent A. Nielsen om en række konkrete forhold, ligesom vi undersøger, om der måtte være yderligere forhold der vil føre til politianmeldelse.
- Bestyrelsen har godkendt et sæt anbefalinger om god selskabsledelse ved direkte unoterede investeringer. Anbefalingerne er udarbejdet på baggrund af den læring, som Genan sagen har givet anledning til, og de sigter selvfølgelig på, at sådanne sager ikke opstår i fremtiden. Anbefalingerne kan I læse om på pka.dk.

Der er ikke nogen tvivl om, at vi gerne havde været sagen foruden. Men for os er det vigtigt, at det er lykkedes os at redde virksomheden og arbejdspladserne og dermed også muligheden for at tjene nogle af de tabte penge tilbage.

Deloittes rolle i sagen har naturligvis også været drøftet i bestyrelsen, og vi har valgt at bibeholde Deloitte som revisionselskab i pensionskassen.

Baggrunden for denne beslutning er:

- At Deloitte har redegjort for sagen over for pensionskassens revisionsudvalg, herunder hvad selskabet har lært af Genan-sagen, og at de har strammet op på deres interne kontroller og evalueringsprocedurer, således at en Genan-sag – også for dem - kan undgås fremover.

- Det spiller også ind, at vi i forbindelse med PKA's revision gennem flere år har haft et upåklageligt samarbejde med Deloitte. Deloitte har ydet PKA pensionskasserne et revisionsarbejde af stor grundighed og kvalitet.
- Der skal heller ikke være tvivl om, at havde vi ikke været i stand til at indgå en aftale med Deloitte i Genan sagen, så havde vi ikke kunnet fortsætte med Deloitte som revisor i pensionskassen. En manglende aftale havde nemlig betydet, at vi ville anlægge en erstatningssag mod Deloitte og det ville være forkert at fortsætte med et revisionsfirma der blev ført retssag imod.

Bestyrelsen drøftede i den forbindelse, om PKA's revision med fordel bør bringes i udbud og i givet fald hvornår. Der var dog enighed om, at dette spørgsmål skal vurderes særskilt uafhængigt af den konkrete sag i Genan.

Grønne og sorte investeringer

Senere i dag skal vi under emnet uden for dagsorden diskutere investeringerne i et andet perspektiv. Er de grønne? - Er de sorte? - Hvor grønne kan de blive? Kan vi flytte grænserne i investeringsuniverset? - Der er en del dilemmaer forbundet med disse typer af investeringer, og dem vil vi gerne diskutere med jer.

Pensionskassen har de senere år øget investeringer i såkaldte klimavenlige projekter markant og har sammen med de øvrige PKA-pensionskasser i dag investeret ca. 13 mia. kr. i havmølleparker, solanlæg og vandkraftværker.

Vi forventer samlet at øge denne sum til 20 mia. kr. frem mod 2020. Vi flytter os altså ret markant, og vi bidrager konkret til en omstilling af energi-produktionen mod større bæredygtighed.

Kombinationen af at skabe et godt afkast og samtidigt forsøge at gøre en positiv forskel ved vi, er vigtig for jer - at jeres pensionsbidrag ikke samler støv, men i så høj grad som muligt aktivt er med til at gøre samfundet bedre.

Det er heller ikke gået ubemærket hen. Verdensnaturfonden har i flere undersøgelser - senest i slutningen af 2014 - udråbt PKA til at være Danmarks bedste til at skabe klimavenlige afkast.

Men vi må alligevel erkende, at det ikke længere er nok "kun" at foretage klimavenlige investeringer som et tilvalg. Måske skal vi også fravælge noget. Det er bl.a. det, vi i eftermiddag gerne vil diskutere med jer.

Hvis FN's mål om en maksimal temperaturstigning på 2 grader skal indfries, er det ikke tilstrækkeligt kun at investere i grønne energier - det er samtidigt nødvendigt at sænke det globale kulforbrug markant.

Forbruget af kul er den største CO₂-synder og samtidig har kulindustrien de senere år oplevet store kursfald pga. faldende energipriser. Bestyrelsen har ud fra en økonomisk men også klimamæssig betragtning derfor netop besluttet at ekskludere 31 kulmineselskaber fra pensionskassens investeringsunivers.

Vi vil også gå i dialog med ledelsen i 23 konkrete virksomheder, hvor 50-90 pct. af forretningen stammer fra kul med henblik på at få virksomheden til at reducere brugen af kul.

Hvorvidt pensionskassen også vil indføre de samme restriktioner over for andre fossile energier, er for tidligt at vurdere.

Økonomi

Jeg nærmer mig afslutningen af beretningen for 2014.

Næste punkt på programmet er pensionskassens regnskab, der traditionen tro giver et samlet billede af pensionskassens økonomi og vores investeringsresultater. Derfor går jeg ikke nærmere ind på økonomien her, men vil dog nævne, at vi godt kan være resultaterne bekendt. Og det er der heldigvis også andre, der mener.

Bestyrelsernes langsigtede strategi på investeringsområdet skaber stor international anerkendelse.

I november blev pensionskassens investeringsstrategi kåret til Europas bedste ved den internationale IPE Awards. De alternative investeringer fik også en pris.

Og ikke nok med det. I januar i år blev pensionskassens investeringer belønnet med prisen Risk Award 2015, der hvert år uddeles af et af verdens førende finansielle magasiner, Risk Magazine. Det er andet år i træk, at pensionskassen vinder denne pris.

Fælles for anerkendelserne er arbejdet med at øge afkastet uden at øge risikoen tilsvarende. Og det er lidt af en udfordring i disse lavrentetider. Derfor er det nødvendigt at lede efter investeringer, hvor afkastet er højt, fordi medlemmernes pensioner gerne skal holde deres værdi eller helst forbedres. Derfor søger pensionskassen efter investerings typer, der skaber høje afkast.

Pensionskassen har de seneste år introduceret nye alternative investeringer, som i mindre omfang er direkte afhængige af udviklingen på de traditionelle, finansielle markeder. Det drejer sig fx om infrastruktur og klimarelaterede investeringer, hvor pensionskassen kan sprede risikoen og opnå et stabilt afkast til medlemmernes pensioner

Det vil finansdirektør Morten Lund Madsen fortælle mere om under næste punkt.

Og her til sidst vil jeg for god ordens skyld nævne en sag, som her for nyligt har været omtalt i DR og andre medier – nemlig et arrangement arrangeret af kapitalfonden Triton, som PKA's administrerende direktør har deltaget i.

Formålet har været at få information og drøfte Tritons investeringer på vegne af PKA. Arrangementet indebærer, at pensionskassen har kunnet møde de andre investorer, der kommer fra flere europæiske lande. Der har også været mulighed for at møde Tritons partnere og de ledende medarbejdere fra de virksomheder, som fonden (og dermed altså også PKA) har investeret i.

Vi mener, at vi har en forpligtelse til at følge investeringerne, som vi laver i udlandet. Se hvem vi er sammen med og have lejlighed til at drøfte investeringer og vores holdninger med dem.

Peter Damgaard Jensens og hans hustrus deltagelse er sket i overensstemmelse med PKA's retningslinjer og godkendt af næstformanden, Grete Christensen, og mig selv.

I har fået en orientering via DelegeretNyt.

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer

Dér kunne I også læse de retningslinjer, som gælder for PKA medarbejderes deltagelse i den type netværksarrangementer.

Disse retningslinjer er fulgt, men det er også klart, at den omtale, der har været i denne sag, får os til at genbesøge disse retningslinjer for at se, om der er noget, der skal ændres, tilføjes eller strammes op. Det vil pensionskassen her se på, men beslutningen træffes i PKA A/S efter drøftelsen, så vi kan følge investeringerne på en måde, så vi kan se medlemmerne i øjnene.

Jeg slutter min del af bestyrelsens fortælling om det forgangne år, og hvad vi arbejder med nu, og overlader både den, skriftlige og min mundtlige beretning til jeres kommentarer.”

Delegeret sygeplejerske Else Kayser, Region Midtjylland, takkede for en god beretning og et godt skriftligt materiale. Else Kayser bemærkede, at det er store tal, der er i spil, når pensionskassens investeringer beskrives, men at materialet giver et godt indblik i, hvordan der investeres.

Else Kayser bemærkede, at PKA bygger på mange fronter, og at det er godt. Else Kayser spurgte, om PKA i forbindelse med disse investeringer stiller krav om lære- og praktikpladser til de entreprenører, der udfører byggeri på PKA's vegne.

I Region Midtjylland er mellem 3 % og 6 % af arbejdspladserne på de byggerier, der udføres, lære- og praktikpladser. Else Kayser fandt det fornuftigt, at have sociale klausuler med i de krav, der stilles til entreprenørerne, så PKA som bygherre kan medvirke til, at der skabes uddannelses- og arbejdspladser til unge. Det at sikre uddannelse og arbejde er meget væsentligt for sundheden senere i livet.

Dernæst spurgte Else Kayser, om PKA overvåger, at der ikke sker løndumping i forbindelse med de byggerier, der udføres på pensionskassernes vegne. Der er mange eksempler på byggearbejdere, der udfører arbejde i Danmark til meget lave lønninger, og Else Kayser spurgte, om pensionskassen har politikker på det område.

Medlem Helene Balslev oplyste, at hun var sygeplejerske på Bispebjerg Hospital, og at det havde været en udfordring for hende at komme til generalforsamlingen, da hun både havde skullet tilpasse sit vagtskema og skullet overvinde administrative problemer, for at kunne være til stede på generalforsamlingen.

Helene Balslev oplyste, at hun havde en hjertesag, som var personlig, men som også vedrørte 49 % af de medlemmer, som var enlige forsørgere og boligsøgende. Helene Balslev oplyste, at hun selv pr. 1. juni havde fået løst sin boligsituation, og at sagen derfor ikke længere var af samme personlige karakter, men hun fandt det alligevel nødvendigt at tale sagen for de omtalte medlemmer.

Helene Balslev syntes, at PKA har en social forpligtelse til at varetage medlemmernes interesser, så de kan varetage deres job uden at skulle bekymre sig om at få tag over hovedet, når de ender med at blive enlige forsørgere.

Helene Balslev oplyste, at hun havde kæmpet en kamp for at finde en bolig, og havde søgt boliger blandt pensionskassens lejligheder i trekvart år, men at en bolig på tre værelser i Københavns-området kostede mindst 10.500 kr. om måneden, og at det er umuligt for en sygeplejerske at betale. Helene Balslev fandt det urimeligt, at huslejerne

i pensionskassens ejendomme ikke modsvarer, hvad en sygeplejerske har råd til at betale, selv om hun er på slutløn og ikke har udsigt til yderligere lønstigninger.

Derfor foreslog Helene Balslev, at pensionskassen laver et antal lejligheder, eller får reserveret en procentvis del af boligerne i pensionskassens ejendomme til en pris, der modsvarer en sygeplejerskes løn.

Helene Balslev bad ikke om, at huslejerne for medlemmerne generelt blev reduceret så de modsvarer, hvad enlige forsørgere kan betale, men om at f.eks. 10 % af lejlighederne prissættes, så de imødekommer behovene for de medlemmer, der kommer i den situation, at de bliver enlige forsørgere til flere børn.

Helene Balslev var opmærksom på, at det er pensionskassens opgave at sikre sine medlemmer det bedst mulige afkast. Hun havde været i dialog med bestyrelsen, der ikke havde været enige med hende i hendes forslag med netop den begrundelse.

Det var et formål, som Helene Balslev som fremtidig pensionist kunne støtte op om, men hun og de 49 % af de enlige forsørgere, der havde behovet, skulle også have en bolig, de havde råd til, og Helene Balslev fandt ikke, at det ene udelukkede det andet. Man kan godt tage forskellige hensyn, f.eks. til grønne investeringer, og samtidig varetage enlige forsørgeres behov for tag over hovedet til en husleje, der modsvarer en sygeplejerskes løn.

Delegeret sygeplejerske Axel Schmidt, Region Hovedstaden, støttede op om Else Kayers forslag om at sikre sociale klausuler i forbindelse med pensionskassens byggerier. Axel Schmidt bemærkede videre, at der i dagspressen havde været fokus på selskabers anvendelse af skattely, og Axel Schmidt fandt, at man godt kunne se på, om selskaber, der entres med, betaler skat i Danmark.

Til Helene Balslev bemærkede Axel Schmidt, at det har været drøftet på mange generalforsamlinger, om man kunne sætte huslejerne ned, og at det var slået fast, at det ikke var en mulighed. Axel Schmidt pegede på, at hvis blot et enkelt medlem var uenig i en sådan beslutning, ville vedkommende kunne lægge sag an mod pensionskassen. Derimod kunne Axel Schmidt godt stemme for sociale klausuler og økonomiske klausuler.

Helene Balslev bemærkede, at hun ikke var klar over, hvad sociale klausuler indebar, og at hun havde brug for at få dette uddybet, men at det ikke kunne være rigtig, at den lille hjælp PKA skulle give med hendes forslag, kunne overskygge det overordnede krav om afkast af pensionskassens investeringer. Helene Balslev bad om, at der regnes på, hvad det betyder, hvis f.eks. to lejligheder i hvert ejendomskompleks bliver reserveret til enlige forsørgere, hvilket ville betyde rigtig meget for de enlige forsørgere.

Formand Bent Hansen fandt Else Kayers forslag til sociale klausuler i forbindelse med byggerier godt. Pensionskassen tilsluttede sig for mange år siden FN's principper 'Global Compact', og Else Kayers forslag var i princippet et spørgsmålstejn ved, om det var tilstrækkelig ambitiøst. Bent Hansen oplyste, at det ikke havde været taget op som et selvstændigt tema i bestyrelsen, men at det kunne være en god ide at gøre det.

Bent Hansen bemærkede, at man i forbindelse med bygningen af det nye supersygehus i Region Midtjylland først havde været krav om 3 % og siden 6 % lære- og praktikpladser, men at man nu var helt oppe på at have 11 % lære og praktikpladser, og at den type af klausuler, Else Kayser havde efterlyst, rent faktisk virker.

Til Axel Schmidts bemærkning om skattebetaling fandt Bent Hansen, at det kunne være lidt vanskeligere at indføre krav om betaling af skat. 90 % af pensionskassens investeringer sker i udlandet, og her vil det være meget vanskeligt at kontrollere skattebetalingen. I forhold til offentlige udbud, er det af konkurrencemæssige årsager ikke muligt at indføre krav om skattebetaling i Danmark. Der er mulighed for at henstille til åbenhed omkring skattebetaling, men altså ikke at stille egentlige krav.

Bent Hansen bemærkede til Helene Balslevs ønsker om lejligheder til en billigere husleje til enlige forsørgere, at bestyrelsen har fuld forståelse for, at det er vanskeligt at stå i den situation, at man pludselig skal betale husleje ud af en indkomst i stedet for to.

Bent Hansen pegede dog ligesom Axel Schmidt på, at pensionskassen investerer med henblik på at skabe det bedst mulige afkast for pensionskassen. De boliger, der er investeret i med dette formål, kan så stilles til rådighed for medlemmerne. I en situation, hvor en tredjedel af pensionskassens aktiver af hensyn til risikoen er placeret i obligationer, der ikke giver et nævneværdigt afkast, må pensionskassen dog nødvendigvis være skarpe på det afkast de øvrige investeringer kan indbringe. Pensionskassen har på den baggrund valgt at investere i ejendomme, som giver det størst mulige afkast – også ved salg – og ikke i ejendomme, der har en lav husleje.

Bent Hansen pegede derefter på, at der også kunne være problemer med at administrere de tildelingskriterier, man ville skulle stille op, hvis man skulle reservere en del af boligmassen til enlige forsørgere.

Bent Hansen oplyste, at det er over halvdelen af pensionskassens boliger, der er udlejet til medlemmerne. Der er tale om investeringer, der giver et rigtig godt afkast i forhold til risikoen. Bent Hansen fandt, at medlemmernes samlede interesser var bedst varetaget ved denne form for investering, og fandt det ikke foreneligt med de interesser at tage sociale hensyn ved tildelingen af lejligheder til medlemmerne i form af lav husleje.

Investeringsdirektør Michael Nellemann Pedersen oplyste, at PKA ganske rigtigt havde været meget aktive på boligmarkedet siden finanskrisen, hvor pensionskasserne i PKA formentlig er dem, der har investeret mest i den periode. PKA stiller krav om, at alle ansatte hos entreprenørerne har dansk overenskomst. Man kan se på byggepladserne, at der er en del lærlinge ansat. Det er ikke et krav PKA stiller, men det vil PKA gå tilbage og se nærmere på.

Michael Nellemann Pedersen oplyste, at PKA i højere grad har været med til at stille krav til byggerierne på klima- og miljøområdet.

Medlem Ellen Basse, sygeplejerske, oplyste, at hun havde været pensionist i mange år, og at hun boede i en lejlighed til 10.500 kr. om måneden. Ellen Basse fandt det også urimeligt, at man som almindelig sygeplejerske ikke har råd til at bo i pensionskassens lejligheder.

Ellen Basse pegede på, at man måske ikke kunne sætte huslejen ned, men at man ville kunne skifte DEAS ud som administrator af ejendommene. Ellen Basse mente, at DEAS administrerede pensionskassens lejligheder dårligt, og at lejlighederne bliver alt for dyre efter moderniseringer. Ellen Basse sagde herefter, at hun godt kunne tænke sig, at PKA vidste lidt mere om, hvad der foregår i boligerne.

Delegeret sygeplejerske Anders Mikkelsen, Region Midtjylland, bakkede op om Else Kay-sers forslag om sociale klausuler i forbindelse med byggerier. Anders Mikkelsen havde

også sympati for forslaget om at bygge boliger, som medlemmerne har råd til at bo i, og kunne ikke forstå, at man ikke kan opnå et fornuftigt afkast på sådanne boliger. Anders Mikkelsen lagde derfor op til, at man med henblik på at sprede risikoen i pensionskassens ejendomsinvesteringer, bygger nogle mindre boliger, som medlemmerne vil have råd til at betale.

Delegeret sygeplejerske Lene Holmberg Jensen, Region Nordjylland, takkede for god information i forhold til Genan og Triton sagerne. Lene Holmberg Jensen oplyste, at der var en del sygeplejersker, der havde været noget forargede over især Triton sagen. Sagen var kommet til at fylde meget i pressen, og Lene Holmberg Jensen blev som sparsommelig nordjyde ked af det, når flere eksperter i pressen udtaler, at sagen næsten grænser til korruption. Lene Holmberg Jensen var på den baggrund glad for at retningslinjerne på området blev taget op i bestyrelsen.

Helene Balslev oplyste, at hun havde udvekslet en del korrespondance med bestyrelsen om hendes forslag, og at hun oplevede, at bestyrelsen talte hende sag ned, selv om det skete på en venlig og diplomatisk måde.

Helene Balslev oplevede ikke, at bestyrelsen har fingeren på pulsen og ved, hvad der helt konkret foregår ude i ejendommene. Når man kommer ud til besigtigelse af en lejlighed, er den indrettet med store nye HTH-køkkener med køkkenudstyr, der overhovedet ikke er nødvendigt, når man er enlig forsørger med børn og blot har behov for at få tag over hovedet. Helene Balslev fandt, at de investeringer, der foretages i lejlighederne ved fraflytning, er alt for store i forhold til det behov der er, og at det er årsagen til, at huslejen bliver så høj, hvilket dokumenteres når man får materiale tilsendt fra boligadministrationen, hvor man kan se, hvor meget huslejen er steget efter modernisering.

Helene Balslev efterspurgte derfor en mere praktisk tilgangsvinkel til diskussionen i stedet for, at den bliver holdt på et generelt niveau, sådan som bestyrelsen, som for længst har sikret sig boliger selv, gerne vil gøre.

Helene Balslev var klar over, at hun var for sent ude i forhold til at stille et konkret forslag, og at hun på grund af administrativt kludder hos PKA, ikke havde kunnet nå at få et skriftligt forslag til afstemning på årets generalforsamling. Helene Balslev forsøgte ikke, at give nogen skylden for dette, men bemærkede, at hun havde forberedt sig på generalforsamlingen i trekvart år, og at det havde kunnet lade sig gøre, at få et forslag med, hvis administrationen havde været indstillet på det.

Delegeret lægesekretær Vibeke Nasri, Region Sjælland, oplyste, at hun selv tidligere havde boet i en lille to værelses lejlighed på Smyrnavej, der havde en attraktiv husleje. Det havde været dejligt, og muligheden var opstået, fordi hun stod nummer et på ventelisten. Vibeke Nasri havde været folkepensionist gennem nogle år, og at hun boede nu i en lejlighed, hun selv havde skaffet. Vibeke Nasri bemærkede, at hun aldrig havde opfattet det som pensionskassens ansvar at skaffe billige boliger til medlemmerne, men at hun havde været glad for det tilbud, der havde været.

Hernæst spurgte Vibeke Nasri med henvisning til Genan-sagen, hvor de 1 mia. kr. pensionskasserne i PKA havde tabt, var blevet af.

Delegeret Sygeplejerske Jonas Beyer, Region Hovedstaden, henviste til indlæggene fra Helene Balslev og Ellen Basse, og mente ikke, at det nødvendigvis var huslejeniveauet i pensionskassens boliger, der var et problem. Huslejen i pensionskassens boliger afspejlede priserne på boligmarkedet i København, og Jonas Beyer pegede på, at det i højere

grad var et problem, at en sygeplejerskes løn ikke rækker til at bo i en lejlighed i København. Hvis man sænker lejen på pensionskassens ejendomme, vil det gå ud over afkastet på pensionsordningen, og så står sygeplejerskerne både med en dårlig løn og dårlig pension. Og Jonas Beyer gjorde opmærksom på, at en sygeplejerske godt kan bo i andre boliger end pensionskassens.

Delegeret Elisabeth Skajaa, Region Midtjylland, takkede ligeledes for både information og beretning. Elisabeth Skajaa savnede dog en beskrivelse af relationen mellem PKA og DEAS. Hun kendte til eksempler med utætte lejligheder og tomme lofter, hvor DEAS ikke havde sat ejendommene ordentligt i stand.

Bestyrelsesmedlem og delegeret sygeplejerske Jacob Paludan Truelsen, Region Hovedstaden, sagde med henvisning til Helene Balslevs indlæg, at han havde følt sig ramt af antydningen af, at bestyrelsen ikke ved, hvad der foregår blandt medlemmerne. Jacob Paludan Truelsen mente, at han havde god føling med medlemmernes situation.

Jacob Paludan Truelsen havde fuld forståelse for, at det var en vanskelig situation, når man pludselig blev enlig forsørger. Ønsket om adgang til billige boliger gennem pensionskassen var blevet drøftet mange gange på generalforsamlingen, og Helene Balslevs forslag havde også været drøftet i bestyrelsen.

Drøftelserne ender hver gang ud i, at det i sidste ende er pensionskassens formål at skaffe de bedst mulige pensioner til medlemmerne. Jacob Paludan Truelsen pegede dog på, at det naturligvis vil være sådan i et medlemsdemokrati, at bestyrelsen må behandle forslag, der er flertal for blandt de delegerede.

Jacob Paludan Truelsen oplyste, at han selv var gift med en sygeplejerske, og at de havde fire børn. De kunne også bruge en bolig med flere værelser, end de to, de havde nu. Jacob Paludan Truelsen ville derfor hellere støtte op om Jonas Beyers budskab om, at en sygeplejerskes løn skal være så høj, at den rækker til at bo i Hovedstadsregionen, end et forslag, der vil kunne gå ud over medlemmernes pensioner.

Jacob Paludan Truelsen støttede endvidere op om Else Kaysers forslag om sociale klausuler i forbindelse med PKA's byggerier.

Medlem Nina Busch, sygeplejerske, oplyste, at hun også havde fokus på boligsituationen, og at hun var enlig, dog uden forsørgerforpligtelser. Nina Busch bemærkede, at man i almennyttige boliger skulle betale ekstra bidrag til huslejen i 20 år, hvis man f.eks. får indsat et nyt køkken. Nina Busch oplyste, at hun havde boet i sin lejlighed siden 1987, og at hun havde fået nyt køkken. Hendes husleje var steget med 800 kr., og ikke var blevet sat ned igen. Nu skal lejligheden have nyt køkken igen, og det ville Nina Busch selv betale, da hun gerne ville sikre sig, at hun kunne bevare sin husleje på det nuværende niveau. Nina Busch ville heller ikke lade DEAS modernisere hendes badeværelse, der var fra 1930'erne.

Nina Busch pegede videre på, at DEAS' løsninger var dårlige, og at de elementer, der blev sat ind i lejlighederne var af dårlig kvalitet. Nina Busch pegede endvidere på, at beboerne ikke blev involveret i beslutningerne.

Formand Bent Hansen slog fast, at pensionskassen ikke bygger lejligheder for at medlemmerne kan få et boligtilbud. Pensionskassen investerer i ejendomme med henblik på at få et godt afkast til medlemmernes pensioner. Pensionskassen stiller gerne de boli-

ger, der investeres i til rådighed for medlemmerne. Huslejen i pensionskassens ejendomme bestemmes af huslejeniveauerne for det område, ejendommene ligger i. Det betyder, at ejendomme i provinsen har lavere husleje end ejendommene i de store byer.

I forhold til istandsættelse bemærkede Bent Hansen, at lejlighederne bliver moderniseret, når de bliver ledige, også af hensyn til pensionskassens afkast. I det rentescenarie, der er på nuværende tidspunkt, kan bestyrelsen ikke prioritere lavere huslejer på pensionskassens ejendomme.

Til spørgsmålet om, hvor pengene i Genan var blevet af, bemærkede Bent Hansen, at der netop vil ske en politianmeldelse af Bent A. Nielsen, fordi man efter en advokatundersøgelse af forløbet mener, at der er foregået noget kriminelt. Det er bagmandspolitiet, der vil forestå den videre efterforskning i sagen.

Bent Hansen oplyste, at der var tale om en kompliceret selskabskonstruktion, hvor der var trukket nogle penge ud i forhold til ejeren på en måde, så man vurderer, at bagmandspolitiet bør se på sagen. Derudover pegede Bent Hansen på, at der var nogle værdier i selskabet, der var opskrevet til en niveau, der viste sig ikke at holde.

Bent Hansen gjorde opmærksom på, at pensionskasserne og bankerne kunne have valgt at lade selskabet gå konkurs, men at der er en reel forventning om, at selskabet kan komme til at tjene penge, så noget af det tabte kan vindes ind igen. PKA har i forløbet fået hjælp fra dygtige folk med erfaring fra rekonstruktion af andre virksomheder. Om pensionskasserne skal eje selskabet i 3, 5 eller 7 år er uvist, men det er vigtigt at få selskabet i stabil drift, så virksomheden kan sælges til andre investorer, der kan se det langsigtede potentiale i virksomheden, og noget af det tabte kan tjenes hjem igen.

Bestyrelsen var af den opfattelse, at denne tilgang var mere ansvarlig end at lade virksomheden gå ned, sådan som man havde set det i tilfældet med O.W. Bunker.

Bent Hansen bemærkede herefter, at sager som Genan sagen og Triton sagen fylder meget i medierne. Det er et vilkår, at det er mere interessant for pressen at skrive om de steder, hvor man kan kradse i PKA's troværdighed, end det er at formidle, at pensionskassen har haft gode afkast fem år i træk. Derfor understregede Bent Hansen også vigtigheden af, at man har nogle regler for deltagelse i arrangementer, hvor man kan se medlemmerne i øjnene samtidig med, at man kan sikre sig en mulighed for at påvirke investeringer og beslutninger i en investeringsverden, hvor der kan være en tendens til fokus på ren bundlinje. Den balance skal findes, og det er baggrunden for, at reglerne tages op til fornyet overvejelse i bestyrelsen.

Administrerende direktør Peter Damgaard Jensen oplyste, at DEAS ejes af pensionskasserne i PKA og Sampension, og at der oprindeligt var tale om et selskab, som blev udskilt fra administrationen i PKA. PKA har indgået aftale med DEAS om administration af pensionskassernes ejendomme. Der er både aftaler om serviceniveau og vedligeholdelsesniveau i den aftale, der er indgået. Det betyder også, at principielle sager kommer ind omkring PKA til vurdering. DEAS gennemfører brugertilfredshedsundersøgelse, og selv om der er steder, hvor der skal rettes op på forholdene, er der generelt en høj tilfredshed med DEAS.

Else Kayser bemærkede til diskussionen omkring pensionskassens ejendomsinvesteringer, at det var en fin redegørelse, der var kommet om pensionskassens initiativer på miljø- og energiområdet. Else Kayser foreslog, at man måske kunne tage en drøftelse

af, hvordan man kan hjælpe, hvis der sker en social begivenhed for et medlem. PKA kan ikke løfte behovet for billige boliger, men man kan være med til at præge debatten om boligpolitikken i Danmark. Andelen af almennyttige boliger i Danmark halter bagefter, og PKA kunne måske med sin politiske styrke lægge vægt ind i debatten. Else Kayser pegede på, at borgere, der kommer ud for sociale begivenheder, i mange tilfælde oplever en økonomisk og social deroute, og her kan både pensionskassen selv, men også samfundet generelt, have godt af en diskussion af, hvilken boligpolitik der skal føres – særligt i forhold til almennyttige boliger.

Medlem Pia Koch henviste til formand Bent Hansens bemærkning om den komplicerede selskabskonstruktion i Genan, og bemærkede, at der på side 4 i årsrapporten var en liste over de kommanditselskaber vedrørende vindmølleinvesteringer, som pensionskassen deltager som komplementar i. Pia Koch spurgte, om disse selskaber i sidste ende kunne risikere at blive brugt på samme måde som det var sket i Genan.

Formand Bent Hansen bemærkede hertil, at hans kommentar om uoverskuelige selskabskonstruktioner var ment som en henvisning til et område, hvor pensionskassens retningslinjer for investeringer var strammet op på baggrund af Genan-sagen. Når pensionskassen indgår i et samarbejde med andre, hvor alle agerer på lige vilkår, er situationen en anden. I tilfældet med investeringerne i vindmølleparkerne er formålet med selskabskonstruktionerne at dele risiko.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte enstemmigt og med samtlige tilstedeværende stemmer den skriftlige og mundtlige beretning.

Herefter oplyste dirigenten, at pensionskassens lønpolitik var vedlagt som bilag og skulle godkendes af generalforsamlingen. Lønpolitikken var fælles for de tre pensionskasser, men skulle med baggrund i lov om finansiel virksomhed formelt godkendes af generalforsamlingen. Dirigenten henviste derudover til, at honorarerne til bestyrelse og direktion var nævnt på side 55 og 65 i årsberetningen.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte enstemmigt og med samtlige tilstedeværende stemmer pensionskassens reviderede lønpolitik.

Ad punkt 4. Godkendelse af årsrapport med revisionspåtegning samt godkendelse af resultatopgørelse og balance

Direktør Morten Lund Madsen henviste til den udsendte årsrapport. Årsrapporten var på side 10 og 11 forsynet med en blank revisionspåtegning og var underskrevet af direktion, bestyrelse og revision. Årsrapporten er aflagt for den fusionerede pensionskasse og dækker hele 2014, da fusionen blev gennemført med regnskabsmæssig virkning fra den 1. januar 2014. Tallene for 2013 og de øvrige tal i 5-års oversigten på side 21 er omregnet til den fusionerede pensionskasse.

Morten Lund Madsen bemærkede indledningsvis, at 2014 havde været endnu et år præget af lave renter, og renten var faldet yderligere i løbet af 2015. Gennemførelsen af fusionen var forløbet godt, og resultatet var en mere robust pensionskasse og lavere administrationsomkostninger. Herefter henviste Morten Lund Madsen til en artikel fra finans.dk med overskriften "PKA er landets mest eksperimenterende pensionselskab", som kunne opfattes både positivt og negativt. For at skabe afkast til pensionerne er

pensionskassen nødt til at sprede sine investeringer, og fx er ejendomme også omfattet af begrebet 'alternative investeringer'.

Om presset på kronen i starten af 2015 sagde Morten Lund Madsen, at PKA ikke afdækkede euro, og dermed havde PKA ikke været med til at øge presset på kronen. PKA havde derimod tjent gode penge på at lade være med at købe kroner op.

Herefter sagde Morten Lund Madsen, at aktierne globalt set var steget med ca. 10 % i løbet af 2014. Renten var faldet i løbet af 2014, hvilket betød, at pensionskassen måtte øge sine hensættelser. Pensionskassen er fortsat positioneret til en rentestigning.

Herefter redegjorde Morten Lund Madsen for pensionskassens risikostyringssystemer. I forhold til pensionskassens solvens, skal pensionskassen opgøre sit individuelle solvensbehov (ISB), som er Finanstilsynets officielle mål for risiko. Der blev indført en ny metode at opgøre ISB fra primo 2014.

Pensionskassen opererer i tillæg hertil med sit eget risikostyringssystem – kaldet Pensions Beskyttelses Grænser (PBG). PBG-systemet relaterer sig til risikoen for de samlede pensioner – altså de pensioner medlemmerne er stillet i udsigt – mens ISB måler risiko for de garanterede pensioner.

Morten Lund Madsen oplyste, at den nye metode til opgørelse af ISB indregner større buffere til opgørelsen, hvorfor pensionskassen ikke er blevet presset af den nye metode til opgørelse, selvom renten er faldet. Morten Lund Madsen illustrerede, hvordan pensionskassens situation i forhold til ISB kun ændres marginalt ved et fald i renten på 0,5 %-point og et fald i aktiekurserne på 25 %.

Herefter gennemgik Morten Lund Madsen pensionskassens placering i PBG-systemet hen over året 2014. Det fremgik af denne gennemgang, at pensionskassen har ligget lige under PBG II det meste af året, men i slutningen af året lå mellem PBG II og III, hvilket skyldes de faldende renter kombineret med en høj kontorente til medlemmerne i 2014. I 2015 er pensionskassen faldet yderligere i PBG-systemet og ligger nu tæt på PBG III, hvilket betyder, at man overvejer påtagelse af yderligere risiko nøje.

Morten Lund Madsen gennemgik pensionsresultatet i 'den alternative regnskabsopstilling'. Denne 'alternative regnskabsopstilling' gav et overblik over, om årets resultat på 1.626 mio. kr. var godt eller dårligt for medlemmerne af pensionskassen. I 2014 havde investeringerne givet et afkast efter skat til medlemmerne på 8.574 mio. kr., mens risikoresultatet havde bidraget med 339 mio. kr. De faldende renter bidrog med -9.463 mio. kr. og der var et overskud på invaliditet på 100 mio. kr. Hertil var der foretaget en regulering på 448 mio. kr. i forhold til den indregnede levetid. I alt var pensionsresultatet på -898 mio. kr. Af pensionsresultatet gik 3.981 mio. kr. til tilskreven rente til medlemmerne og bonuspotentialerne blev nedbragt med -6.505 mio. kr. og herefter var årets resultat på -362 mio. kr. I 2013 var pensionsresultatet på 6,9 mia. kr. Samlet set havde medlemmerne modtaget en meget høj kontorente i 2014.

Pensionskassen havde i 2014 et afkast på 11,0 % (N1). Der var positivt afkast fra investeringsporteføljen og renteaftækningen havde ligeledes bidraget positivt som følge af, at renten var faldet i 2014. Morten Lund Madsen tilføjede, at pensionskassens afkast i 2014 lå under benchmark, da der var 100 % renteaftækning i benchmark. Men pensionskassen var ikke 100 % renteaftækket, da pensionskassen er positioneret til en stigende rente.

Herefter nævnte Morten Lund Madsen, at investeringen i Genan var omtalt i beretningen. Det er meget usædvanligt at omtale en enkelt-investering i beretningen. Morten Lund Madsen oplyste, at afkastet med Genan (N1) var på 11,0 %, mens det ville have været på 11,7 % (N1), hvis pensionskassen ikke havde måtte nedskrive investeringen i Genan.

Herefter sammenlignede Morten Lund Madsen pensionskassens afkast i 2014 med de øvrige pensionsinstitutter, pensionskassen normalt sammenligner sig med. Pensionskassen afkast lå i 2014 fornuftigt. Ved en sammenligning af gennemsnitligt afkast (N1) over 3 år lå pensionskassen som nr. 2, og set over 5 og 10 år lå pensionskassens gennemsnitlige afkast i midten.

Morten Lund Madsen gennemgik herefter udviklingen i pensionskassens omkostninger siden 2001. Omkostningerne var gået fra 730 kr. i til at ligge på ca. 530 kr. efter etableringen af Forca. Omkostningerne vil i 2015 falde til 450 kr. pr. medlem primært som følge af fusionerne Herefter sammenlignede Morten Lund Madsen administrationsomkostningerne pr. medlem (N5) med en række andre pensionsinstitutter. Pensionskassens omkostninger ligger ca. midt i feltet, men generelt har de øvrige selskaber også fokus på at reducere deres omkostninger, og andre selskaber har også varslet fald i 2015.

Pensionskassen havde i 2014 haft en stigning i investeringsomkostningerne fra 0,66 % til 0,69 %. De faste investeringsomkostninger var steget fra 0,49 % til 0,54 %. Dette skyldtes primært, at pensionskassen har mange modne fonde i porteføljen, som trækker flere omkostninger, og der blev afholdt omkostninger til to store vindmølleinvesteringer i 2014. Morten Lund Madsen tilføjede, at investeringsomkostningerne ved fx unoterede investeringer ligger på ca. 2 %, mens omkostningerne ved nominelle obligationer er meget lave. Til gengæld er der stort set intet afkast ved investering i fx tyske statsobligationer.

Morten Lund Madsen gennemgik herefter de årlige omkostninger i procent (ÅOP). ÅOP er nærmest uændret fra 2013 til 2014.

Kontorenten for 2015 er på 4,8 % før skat. I 2012 blev der indgået en aftale mellem Erhvervs- og Vækstministeriet og Forsikring og Pension som bl.a. omfattede et loft på kontorenten i 2012 og 2013. Aftalen er blevet forlænget, men loftet på kontorenten blev fjernet, hvis pensionskassen var robust nok til at give en højere kontorente. Pensionskassen var robust og dermed kunne pensionskassen give medlemmerne en kontorente på 7,6 % i 2014 og 4,8 % i 2015.

Om 2015 sagde Morten Lund Madsen, at året er begyndt med stigende aktiekurser, mens renterne har været faldende. Afkastet efter første kvartal var på ca. 4 %. Pensionskassen ligger ca. på PBG III, men ISB er uændret. Administrationsomkostninger (N5) falder til højst 450 kr. pr. medlem.

Afslutningsvis opsummerede Morten Lund Madsen, at der er tale om en robust pensionskasse i et turbulent år. Afkastet er pænt. Renten er historisk lav, hvilket påvirker det alternative resultat. Endelig er administrationsomkostninger faldende, men investeringsomkostningerne er steget.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte enstemmigt og med samtlige tilstedeværende stemmer den fremlagte årsrapport. Generalforsamlingen godkendte i forbindelse hermed resultatopgørelsen og balancen.

Ad punkt 5. Forslag til ændringer af pensionsvilkår**Ad punkt 5.1 Justeret pensionspakke**

Dirigenten præsenterede bestyrelsens forslag og konstaterede, at forslaget skulle vedtages med et flertal på 2/3 af de afgivne stemmer for at kunne vedtages.

Bestyrelsens næstformand Grete Christensen oplyste, at bestyrelsens forslag om justering af pensionspakken havde sit udspring i de drøftelser bestyrelsen de seneste år havde haft med de delegerede om tilstrækkelig alderspension.

Grete Christensen nævnte, at et nyoptaget medlem med de foreslåede ændringer ville opnå den tilstræbte dækningsgrad på 70-80 % af slutlønnen, hvis de indbetalte 15 % af hele deres løn frem til 69 år.

Grete Christensen nævnte, at der var to elementer i bestyrelsens forslag. Dels foreslår bestyrelsen at ændre pensioneringsalderen, så pensionskassens pensioneringsalder automatisk kommer til at svare til folkepensionsalderen – herunder eventuelt kommende ændringer. Og bestyrelsen foreslår, at førtidspensionens størrelse ændres til 80 % af alderspensionen.

Forslaget om, at pensionskassen fremover følger folkepensionsalderen stemte godt overens med medlemmernes forventning om, at der er sammenhæng mellem det medlemmerne man modtager fra det offentlige og fra pensionskassen.

Grete Christensen understregede, at det fortsat ville være muligt at gå på alderspension 5 år før folkepensionsalderen, og at denne del af forslaget gjaldt for både nuværende og nye medlemmer.

Bestyrelsen foreslog videre, at førtidspensionen for nye medlemmer blev fastsat til 80 % af alderspensionen. Som det var nu, havde medlemmerne en væsentlig højere samlet dækning, end medlemmer på alderspension.

Med forslaget skabes et mere ensartet niveau for de samlede dækningsgrader ved henholdsvis førtidspension og alderspension. Grete Christensen betonedede, at medlemmer med børn fortsat vil have en bedre dækningsgrad ved førtidspension end ved alderspension. Det havde der været lagt vægt på i drøftelserne i bestyrelsen. Drøftelser, der havde taget afsæt i de tidligere drøftelser med de delegerede.

Derefter oplyste Grete Christensen, at de foreslåede ændringer kun vil komme til at gælde for nye medlemmer, men at bestyrelsen foreslår, at der åbnes mulighed for, at eksisterende medlemmer kan vælge sig over på den lavere førtidspension og dermed forøge alderspensionen.

Endelig bad Grete Christensen om generalforsamlingens bemyndigelse til at fastsætte det præcise tidspunkt i 2015, hvor ændringerne skal træde i kraft. Det skal sikre, at ændringerne og rådgivningen om ændringerne kan tilrettelægges bedst muligt.

Ud over justeringerne i pensionspakken oplyste Grete Christensen, at gruppeordningen samtidig tilpasses sådan, at medlemmer i arbejde bevarer alle ydelser i gruppeordningen frem til folkepensionsalderen. Medlemmer, der arbejder længere end til folkepensionsalderen, vil få mulighed for at forlænge deres gruppeforsikring. På den måde kan

man sige, at medlemmernes rettigheder i pensionsordningen fremover vil være styret af tilknytningen til arbejdsmarkedet, og ikke af medlemmets alder.

Samtidig bliver der særlige overgangsregler for medlemmer, som er fyldt 60 år, for ikke at skabe unødigt bekymring hos medlemmer, der er tæt på pensionen. De bevarer som udgangspunkt deres rettigheder.

Med disse bemærkninger bad Grete Christensen generalforsamlingen om at støtte bestyrelsens forslag.

Medlemsdirektør Vibeke T. Aagaard gennemgik herefter en række eksempler på, hvad de nye regler ville betyde i praksis for medlemmerne.

Eksemplerne var baseret på et medlem med en månedlig indbetaling på 4.000 kr., hvilket svarer til den gennemsnitlige indbetaling, en optagelsesalder på 25 år, og en ægtefælle/samlever, der tjener det samme som medlemmet. Forudsætningen har således været en husstandsindkomst på ca. 700.000 kr. årligt før skat. Dette vil typisk være for højt for et 25-årigt medlem, være rimelig dækkende for et 45-årigt medlem og formentlig være lidt for lavt til et 60-årigt medlem, der fortsat er i arbejde. Eksemplerne tog endvidere udgangspunkt i en folkepensionsalder på 65 år for medlemmer født før 1954, en folkepensionsalder på 67 år for medlemmer født efter 1. juli 1955, en folkepensionsalder på 68 år for medlemmer født 1963-1966 og en folkepensionsalder på 69 år for medlemmer født 1967-1970. Disse sidste pensionsaldre er baseret på skøn over udviklingen i levealderen.

Vibeke T. Aagaard oplyste med baggrund i disse forudsætninger, at et 25-årigt medlem, der optages i pensionskassen i dag vil få en alderspension ved 69 år på 131.000 kr. Medlemmets førtidspension vil også være på 131.000 kr., hvilket svarer til en dækningsgrad på 78 %, hvis man ikke har børn og en dækningsgrad på 88 %, hvis man har et barn. Dødsfaldsdækningen til ens efterladte vil være på 79.000 kr. i 10 år, og børnepensionen ved død være 33.000 kr.

I den nye pakke vil et 25-årigt medlem få en højere alderspension på 136.000 kr. Medlemmets førtidspension vil til gengæld være faldet til 109.000 kr., hvilket svarer til en dækningsgrad på 73 %, hvis man ikke har børn og en dækningsgrad på 83 %, hvis man har et barn. Dødsfaldsdækningen til ens efterladte vil stige lidt og være på 82.000 kr. i 10 år, og børnepensionen ved død være 34.000 kr.

Hertil kommer dækningerne i gruppeforsikringen, hvor sum ved førtidspension og sum ved visse kritiske sygdomme er på 150.000 kr. og sum ved død er på 600.000 kr., der forlænges til folkepensionsalderen. Udbetalinger, der vel at mærke er skattefrie.

Hvis man vurderer den nye ordning for et ægtepar med et barn, betyder det, i det tilfælde at medlemmet går på førtidspension, at ægteparret vil have en husstandsindkomst på 650.000 kr. i stedet for 700.000 kr. før skat, hvilket svarer et fald i den disponible indkomst efter skat på 30.000 kr. Vibeke T. Aagaard henledte i den forbindelse opmærksomheden på, at medlemmet fortsat vil have gruppeforsikringens sum ved førtidspension på 150.000 kr., og at man således vil have ca. fem år til at omstille sin økonomi til den nye situation.

Vibeke T. Aagaard gennemgik herefter virkningen af den nye pensionsordning for et 45-årigt medlem, der er optaget i pensionskassen som 25-årig, og som derfor vil have et valg, om hun ønsker sig over på den justerede pensionspakke. Et 45-årigt medlem vil

have udsigt til en pensionsalder på 69 år. Alderspensionen vil i den nuværende ordning være på 153.000 kr., hvis hun går på pension som 69-årig. Medlemmets førtidspension vil også være på 153.000 kr., hvilket svarer til en dækningsgrad på 82 %, hvis man ikke har børn og en dækningsgrad på 94 %, hvis man har et barn. Dødsfaldsdækningen til ens efterladte vil være på 92.000 kr. i 10 år, og børnepensionen ved død være 38.000 kr.

I den nye pakke vil et 45-årigt medlem til sammenligning få en alderspension ved 69 år på 162.000 kr. Medlemmets førtidspension vil være på 130.000 kr., hvilket svarer til en dækningsgrad på 74 %, hvis man ikke har børn og en dækningsgrad på 87 %, hvis man har et barn. Dødsfaldsdækningen til ens efterladte vil være på 97.000 kr. i 10 år, og børnepensionen ved død være 41.000 kr.

Hertil kommer dækningerne i gruppeforsikringen, hvor sum ved førtidspension og sum ved visse kritiske sygdomme er på 150.000 kr. og sum ved død er på 600.000 kr. Igen skattefri udbetalinger.

Medlemmet vil få valget i forbindelse med indførelsen af den nye pensionspakke, men vil også få mulighed for at vælge om senere i livet, hvis hun fortryder sit valg.

Vibeke T. Aagaard gennemgik herefter virkningen af den nye pensionsordning for et 60-årigt medlem, der er optaget i pensionskassen som 25-årig, og som også vil have et valg, om hun ønsker sig over på den justerede pensionspakke. Et 60-årigt medlem vil have udsigt til en pensionsalder på 66 år – altså tre år tidligere end det 45-årige medlem. Alderspensionen vil i den nuværende ordning være på 140.000 kr., hvis hun går på pension som 66-årig. Medlemmets førtidspension vil også være på 140.000 kr., hvilket svarer til en dækningsgrad på 80 %, hvis man ikke har børn og en dækningsgrad på 90 %, hvis man har et barn under 21 år. Dødsfaldsdækningen til ens efterladte vil være på 85.000 kr. i 10 år, og børnepensionen ved død være 35.000 kr.

I den nye pakke vil et 60-årigt medlem til sammenligning få en alderspension ved 66 år på 146.000 kr. Medlemmets førtidspension vil være på 117.000 kr., hvilket svarer til en dækningsgrad på 72 %, hvis man ikke har børn og en dækningsgrad på 83 %, hvis man har et barn under 21 år. Dødsfaldsdækningen til ens efterladte vil være på 88.000 kr. i 10 år, og børnepensionen ved død være 37.000 kr.

Hertil kommer dækningerne i gruppeforsikringen, hvor sum ved førtidspension og sum ved visse kritiske sygdomme er på 150.000 kr. og sum ved død er på 600.000 kr. Disse dækninger vil i den justerede pensionspakke knytte sig til det tidspunkt, hvor man går på alderspension. Hvis man endnu ikke er gået på alderspension fortsætter gruppeforsikringen automatisk frem til folkepensionsalderen. De medlemmer, der fortsat er i arbejde ved folkepensionsalderen, vil få mulighed for at forlænge gruppeforsikringen – mod en beskedent nedgang i alderspensionen.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte at justere pensionspakken på følgende vis:

- For nye medlemmer justeres dækningen ved førtidspensionering fra 100 % til 80 % af dækningen ved alderspensionering.
- For alle medlemmer ændres pensionsvilkårenes pensionsalder fra 65 år til folkepensionsalderen.

Ovennævnte justering af pensionspakken medfører følgende ændringer i pensionskassens pensionsvilkår, som generalforsamlingen godkendte. (Se en samlet oversigt over ændringerne i bilag):

§ 8a, stk. 1, 3. punktum ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):

"Førtidspensionister kan ved overgang til alderspension ved folkepensionsalderen få udbetalt engangssummen. "

§ 11, stk. 1, nr. 4 ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):

"medlemmet ikke er nået folkepensionsalderen eller har modtaget hel eller delvis alderspension. "

§ 14, stk. 1 ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):

"Medlemmer, som ikke er alderspensionerede eller som har modtaget hel eller delvis alderspension, og som ikke er berettiget til eller ansat i fleksjob, har efter ansøgning ret til førtidspension fra pensionskassen når bidragsbetaling er ophørt og medlemmet ikke har nået folkepensionsalderen, hvis... "

§ 14, stk. 2 ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):

"Førtidspensionen fra pensionskassen er 80 % af alderspensionen, beregnet ud fra forventet uændret bidragsbetaling frem til folkepensionsalderen. "

§ 14, stk. 3 ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):

"Medlemmer, som modtager førtidspension fra pensionskassen overgår til alderspension, når de når folkepensionsalderen. "

§ 19, stk. 1 ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):

"Medlemmer, som ikke:

- er førtidspensionerede eller
- har modtaget delvis eller hel alderspension,

er bidragsfri dækket i 12 måneder, såfremt bidragsbetaling ophører, jf. dog stk. 6. Medlemmer kan meddele, at de ikke ønsker bidragsfri dækning efter denne bestemmelse. Meddelelsen får virkning fra den 1. i måneden efter, den er modtaget i pensionskassen. "

§ 19, stk. 5 ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):

"Bidragsfri dækning ophører senest ved udgangen af den måned, hvor medlemmet når folkepensionsalderen. "

§ 32, stk. 1 ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):

"Medlemmer, optaget før 1. juli 2005, der ikke er alderspensionerede eller som har modtaget hel eller delvis alderspension, og som ikke er berettiget til eller ansat i fleksjob, har ret til førtidspension fra pensionskassen efter ansøgning, hvis ...."

§ 32, stk. 1, nr. 4 ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):

"medlemmet ikke er nået folkepensionsalderen. "

§ 32, stk. 2 ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):

”Førtidspensionen fra pensionskassen er af samme størrelse som alderspensionen, beregnet ud fra forventet uændret bidragsbetaling frem til folkepensionsalderen.”

§ 32, stk. 3 ændres og formuleres som følger (ændring markeret med fed):
 ”Medlemmer, som modtager førtidspension fra pensionskassen, overgår til alderspension, når de når folkepensionsalderen”

Ny § 38 tilføjes med følgende formulering:

”For medlemmer, der er optaget før den x.x 2015, er førtidspensionen fra pensionskassen af samme størrelse som alderspensionen, beregnet ud fra forventet uændret bidragsbetaling frem til folkepensionsalderen.

Medlemmer, der er tilkendt førtidspension før x.x 2015 modtager førtidspension frem til folkepensionsalderen. Førtidspensionen er beregnet uændret ud fra pensionsalder 65 år.

Medlemmer, der er optaget før x.x 2015, kan efter nærmere generelle regler, fastsat af bestyrelsen, vælge sig omfattet af ydelses-sammensætningen, som nævnt i § 14 stk. 2.”

Endelig bemyndigede generalforsamlingen bestyrelsen til at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet i 2015 for ændringerne og fastsætte den endelige formulering i § 38.

Ad punkt 5.2   Supplerende ordninger i pensionskassen – afvikling af PKA+

Næstformand Grete Christensen oplyste, at bestyrelsen foreslog at åbne pensionsvilkårene for, at der kan tegnes supplerende pension i pensionskassen. Dette var en udløber af den strategiske beslutning, der var truffet, om at lægge medlemmernes supplerende opsparring i pensionskassen i stedet for i PKA+, og dermed lukke PKA+. Dette vil gøre tingene enklere og billigere.

Sidste år blev der i vedtægten åbnet op for, at pensionskassen selv kunne tegne gruppeforsikring. I år foreslår bestyrelsen, at der åbnes for, at de øvrige ordninger, der i dag er placeret i PKA+, kan placeres i pensionskassen.

Grete Christensen pegede på, at det element i forslaget, der vil komme til at betyde mest i praksis er, at pensionskassen kan tegne supplerende opsparring for medlemmerne. Men det foreslås også, at den supplerende pensionsordning for tjenestemænd kan tegnes i pensionskassen i henhold til pensionsvilkårene.

Det foreslås også, at det fremadrettet er bestyrelsen i pensionskassen, der fastsætter de nærmere regler for de supplerende ordninger. I dag er det bestyrelsen i PKA+, der har dette ansvar.

Grete Christensen henviste til, at der i bilaget var redegjort for de grundlæggende hensyn bag reglerne for medlemmernes supplerende opsparring. Hvis hensynene ændrer sig, vil bestyrelsen tage det op.

Ordningen for tjenestemænd bliver også omfattet af forslaget. Grete Christensen understregede, at denne ordning ikke ville blive en økonomisk belastning for pensionskassen.

Videre oplyste Grete Christensen, at pensionskassens gruppeforsikring var skrevet ind i den foreslåede bestemmelse, så der i pensionsvilkårene var en klar oversigt over, hvilke forsikringer bestyrelsen fastsætter vilkårene for.

Med disse bemærkninger anmodede Grete Christensen generalforsamlingen om at støtte bestyrelsens forslag.

Delegeret lægesekretær Birgitte Ussing Christensen, Region Nordjylland, spurgte, hvilken bestyrelse, der skulle fastsætte de regler der er omtalt i bilaget. Birgitte Ussing spurgte videre, om hun kunne få et eksempel på, hvad det var for regler, der ville blive fastsat.

Delegeret lægesekretær Annie Lykke, Region Hovedstaden, spurgte, hvordan indskuddene på den nye aldersopsparring, som kan ske i PKA+, kommer til at fungere fremadrettet, hvis den supplerende opsparring lægges i pensionskassen.

Delegeretsuppleant Connie Jensen, Region Midtjylland, pegede på, at man i forhold til sine egne indbetalinger til pension, kan risikere at der modregnes i kontanthjælpen, og spurgte, om det forhold ville blive anderledes, hvis man flytter den supplerende opsparring over i pensionskassen.

Grete Christensen oplyste til Birgitte Ussing Christensen, at det er pensionskassens bestyrelse, der fastsætter de nævnte regler.

Medlemsdirektør Vibeke T. Aagaard tilføjede eksempler på, hvilke regler der vil blive fastsat. Det drejer sig f.eks. om vilkårene for den supplerende opsparring, som tjenestemændene kan få for deres pensionsgivende overenskomstmæssige tillæg. Disse tillæg er så små, at tjenestemændene ikke skal have en ordinær pensionskasseordning, og der skal derfor fastsættes særlige regler for den gruppe.

I forhold til Annie Lykkes spørgsmål om mulighed for at tegne alderssum i pensionskassen, at medlemmerne har denne mulighed på deres ordinære pensionsordning som et tilvalg. Derudover er muligheden for opsparring i PKA+. Man kan også indbetale private midler til alderssummen i pensionskassen. Det er imidlertid alene servicemæssigt understøttet ved, at medlemmet skal ringe ind og fremsætte sit ønske. Det skal selvfølgelig være en mulighed at kunne bestille det på hjemmesiden, hvilket der arbejdes på.

Som svar på Connie Jensens forespørgsel oplyste Vibeke T. Aagaard, at det var rigtigt, at der var visse kommuner, der krævede, at man genkøbte sine pensionsordninger som betingelse for udbetaling af kontanthjælp. Det var årsagen til, at man valgte at stoppe muligheden for at få udbetalt kontant udtrædelsesgodtgørelse i pensionskassen. I forhold til private indbetalinger bemærkede Vibeke T. Aagaard, at det næppe ville være hensigtsmæssigt, at begrænse muligheden for at medlemmerne kan komme til deres egne penge.

Grete Christensen bemærkede hertil, at bestyrelsen gerne ville undersøge nærmere, om de private indbetalinger kan skærmes for modregning i en kontanthjælpssituation.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte følgende ændring af pensionsvilkårene:

Der indsættes en ny § 7a, der formuleres som følger:

"Pensionskassen kan:

- 1) tegne gruppeforsikring for medlemmer af pensionskassen.
- 2) tilbyde at pensionskassens medlemmer kan foretage supplerende opsparring i pensionskassen.
- 3) oprette supplerende opsparring for tjenestemænd inden for pensionskassens faggrupper.

Stk. 2. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler for ordninger omfattet af stk. 1."

§ 27 ændres og formuleres som følger:

"Disse pensionsvilkår træder i kraft den 1. januar 2016."

Ad punkt 5.3 Justeringer af pensionsvilkår

Ad 5.3.1 Afskaffelse af helbredsoplysninger

Grete Christensen oplyste, at bestyrelsens forslag handlede om at forenkle pensionskassens regler, så alle medlemmer kan optages uden helbredsoplysninger. Et af de grundlæggende principper, som der arbejdes efter i PKA, er, at optage medlemmer uden krav om helbredsoplysninger.

Grete Christensen nævnte, at de få medlemmer, der bliver optaget i pensionskassen som følge af en individuel ansættelsesaftale eller en overenskomst uden pligt til medlemskab af pensionskassen, skal aflevere helbredsoplysninger.

Bestyrelsen foreslår, at også disse medlemmer fremover optages uden helbredsoplysninger. Forslaget indebærer også, at medlemmerne vil kunne forhøje deres bidrag til pensionskassen, hvis de ønsker det, uden at de skal aflevere helbredsoplysninger. Det kan de ikke med de nuværende regler.

Sammenfattende sagde Grete Christensen, at de nye regler vil være et gode for den enkelte, og det skader ikke pensionskassen eller de øvrige medlemmer.

Med disse ord bad Grete Christensen generalforsamlingen om at støtte bestyrelsens forslag.

Da der ikke var spørgsmål eller bemærkninger satte dirigenten forslaget under afstemning.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte følgende ændring af pensionsvilkårene:

- § 1, stk. 6 udgår
- § 1a forenkles, så den sidste sætning inden punktopstillingen slettes: "mod afgivelse af helbredsoplysninger, jf. § 1b"
- § 1a, stk. 4 konsekvensrettes, så henvisningen til § 1b slettes
- § 1b udgår
- § 6a konsekvensrettes, så første del af sætningen slettes: "Den valgfri del af pensionsbidrag efter § 1, stk. 6, samt"
- § 27 opdateres, så det fremgår at ændringerne har virkning fra 1. januar 2016.

Ad 5.3.2 Svingende indbetalinger

Grete Christensen pegede indledningsvis på, at forslaget om ændring af reglerne vedrørende bidragsfri dækning indeholdt to elementer.

Det ene drejer sig om medlemmer med svingende bidrag.

Det andet indeholder en forenkling om tidspunktet for, hvornår et medlem kan fravælge bidragsfri dækning.

Det første element i bestyrelsens forslag vedrører den nuværende bestemmelse i pensionsvilkårene om svingende bidragsindbetalinger, hvor medlemmets risikodækninger fastholdes på det oprindelige niveau i tre måneder efter, at bidraget er faldet. Det oprindelige formål med denne bestemmelse var at sikre, at dækningerne ved død og førtidspension for medlemmer blev fastholdt, hvis bidraget faldt i en kortere periode.

Men det kan konstateres, at flere og flere medlemmer oplever, at pensionsbidraget svinger op eller ned i kortere eller længere tid. Den nuværende bestemmelse betyder, at medlemmer med svingende bidrag får fastholdt deres dækning ved død og førtidspension på et for højt niveau. Dette sker på bekostning af alderspensionen, som bliver lavere, hvilket disse medlemmer finder er en u hensigtsmæssig konsekvens.

Bestyrelsen foreslår derfor, at bestemmelsen fjernes. I stedet vil det administrativt blive sikret, at størrelsen på udbetalinger ved død og førtidspension bliver fastsat på baggrund af de indbetalte bidrag de seneste måneder.

Grete Christensen sagde fremhævede, at hvis et medlems pensionsbidrag falder varigt, vil hun ligesom i dag få besked fra pensionskassen og få mulighed for selv at indbetale og supplere sine pensioner.

Det andet element i bestyrelsens forslag medfører, at medlemmer kan fravælge bidragsfri dækning med tilbagevirkende kraft for den aktuelle måned, hvis de ikke har brug for den dækning. I dag kan man først fravælge bidragsfri dækning fra næste 1. i en måned.

Grete Christensen bemærkede, at bestyrelsen foreslår, at ændringerne træder i kraft 1. januar 2016, og anbefalede på bestyrelsens vegne at generalforsamling at vedtog forslaget.

Delegeret sygeplejerske Jette Schwartz, Region Hovedstaden, spurgte, hvordan man med de nye regler vil være stillet, hvis man skal på førtidspension og er i fleksjob.

Vibeke T. Aagaard bemærkede, at Jette Schwartz talte ind i det, der vil blive holdt øje med administrativt. I de fleste tilfælde, vil administrationen have kontakt til medlemmet på forhånd, for når indbetalingerne falder som følge af sygdom, får medlemmerne at vide, at de skal kontakte pensionskassen. Administrationen har netop stor opmærksomhed på, hvilket niveau medlemmerne kommer på førtidspension fra.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte at ændre pensionskassens pensionsvilkår på følgende vis:

- §19, stk. 1 om bidragsfri dækning forenkles, så sidste sætning slettes: "*Meddelelsen får virkning fra den 1. i måneden efter, at den er modtaget i pensionskassen.*"
- § 19, stk. 2 om dækningsfastholdelse slettes.

Ændringerne har virkning fra 1.1.2016.

Ad 5.3.3 Adgang til pensionskassen for ansatte uden for overenskomst

Grete Christensen foreslog på bestyrelsens vegne, at medlemmer af de faglige organisationer, der i dag ikke er medlemmer af pensionskassen, får adgang til at indbetale til pensionskassen.

Basis i pensionskassen er medlemskabet via overenskomsternes aftaler.

Bestyrelsen har set på, om pensionskassen derudover kan optage personer, der er medlem af de 3 faglige organisationer, men som ikke er ansat efter overenskomst og ikke har en aftale med deres arbejdsgiver om at indbetale til pensionskassen.

Baggrunden for, at bestyrelsen stiller dette forslag er, at der er mindre grupper, der har samme faglige baggrund som de nuværende medlemmer af pensionskassen, men som ikke har adgang til at indbetale til pensionskassen – fordi de enten arbejder som selvstændige eller er på de dele af arbejdsmarkedet, hvor der ikke er tradition for overenskomster.

Grete Christensen bad endvidere generalforsamlingen om bemyndigelse til at fastsætte det tidspunkt, hvor ændringerne skulle træde i kraft for at sikre, at de administrative er rutiner på plads.

Med disse bemærkninger bad Grete Christensen generalforsamlingen om at støtte bestyrelsens forslag.

Delegeret sygeplejerske Susanne Meldgaard, Region Hovedstaden, spurgte, om forslaget også gælder dem, der ansættes i udlandet.

Grete Christensen oplyste, at der var nogle skatteproblemer forbundet med ansatte i udlandet, og at forslaget hovedsagligt havde sigte på medlemmer, der var selvstændige eller ansat hos mindre arbejdsgivere, der ikke var indstillede på, at foretage indbetalinger til pensionskassen.

Delegeret sygeplejerske Hanne Krogh, Region Hovedstaden, bemærkede, at hun havde ventet på dette forslag i mange år. Hun havde selv oplevet en del problemer med sin tilknytning til pensionskassen, da hun i 2002 blev ansat som faglig konsulent hos farmakonomerne. Hun var sygeplejerske dybt ind i hjertet, og havde i sidste ende fået dispensation fra reglerne, så hun kunne være tilknyttet pensionskassen.

Medlem Lissi Ottosen spurgte, om Grønland og Færøerne bliver betragtet som udland.

Grete Christensen oplyste, at man ikke kan blive optaget, hvis man bor på Færøerne. Grønland er foreløbig omfattet af reglerne for Danmark.

Delegeret sygeplejerske Johannes Michelsen, Region Sjælland, forstod ikke, hvorfor man ikke ville kunne blive omfattet af bestemmelsen, hvis man boede i udlandet. Forslaget omfattede medlemmer af de faglige organisationer, og hvis den enkelte persons skatteforhold er anderledes, burde dette være et mellemværende mellem den enkelte og skattevæsenet.

Grete Christensen tilkendegav, at bestyrelsen ikke havde tænkt forholdene for medlemmer i udlandet godt nok igennem, og at bestyrelsen ville se nærmere på det spørgsmål og hvis der er skattemæssige eller andre forhold, der står i vejen for, at medlemmer af de faglige organisationer, der arbejder i udlandet, kan blive optaget i pensionskassen, vil det blive beskrevet nærmere.

Delegeret sygeplejerske Jarl Iversen, Region Hovedstaden, spurgte om det var tilstrækkeligt at være passivt medlem af den faglige organisation, eller om man skulle være aktivt medlem af organisationen.

Grete Christensen oplyste, at det var tilstrækkeligt, at man var passivt medlem.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte at ændre pensionsvilkårene, så medlemmer af arbejdstagerorganisationerne, der ikke arbejder på den overenskomstdækkede del af arbejdsmarkedet kan indbetale til pensionskassen.

Ændringen indebærer, at der indsættes et nyt stk. 5 i pensionsvilkårenes § 1a med følgende ordlyd:

”Stk. 5. Som medlemmer af pensionskassen kan endvidere optages medlemmer af Dansk Sygeplejeråd, Radiografrådet eller DL Patient|Administration|Kommunikation/HK Kommunal, som er beskæftiget uden for overenskomst og ikke har en ansættelsesaftale, der fastsætter pligt til medlemskab af pensionskassen. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler vedrørende denne mulighed. ”

Generalforsamlingen bemyndigede endvidere bestyrelsen til at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet. Ændringen skal være gennemført senest ved udgangen af 2016.

Ad punkt 6. Forslag fra delegerede

Ad punkt 6.1 Undersøgelse af interesse for at vælge risikoprofil for den supplerende opsparing

Delegeret sygeplejerske Anders Mikkelsen, Region Midtjylland, bemærkede, at det af bestyrelsens kommentarer til forslaget, var klart, at bestyrelsen ikke var positivt stemt over for forslaget.

Anders Mikkelsen oplyste, at han i sit valgoplæg ved delegeretvalget i 2014 havde annonceret, at han ville arbejde for, at medlemmerne fik mulighed for netop at foretage valg af investeringsprofil på den supplerende opsparing.

Anders Mikkelsen oplyste, at han på et informationsmøde med nogle kollegaer havde fortalt om muligheden for at spare op i PKA+, og om de lave omkostninger og den høje kontorente, der var her. En af de unge kollegaer havde fortalt, at hun havde valgt at spare op i banken, fordi banken havde givet hende mulighed for at vælge en risikoprofil,

som kunne et langt højere afkast end afkastet i PKA+. Med en meget lang opsparingsperiode på 30-35 år kunne medlemmet vælge en forhøjet risikoprofil i de første 20 år, og dermed opnå et højere afkast på opsparingen, end man ville kunne få i PKA+

Anders Mikkelsen kunne godt se, at det vil medføre omkostninger at indføre dette valg, og syntes, at pensionskassen skyldte sine unge medlemmer muligheden for at vælge risikoprofil.

Derudover bemærkede Anders Mikkelsen, at han kunne forstå bestyrelsens skepsis, hvis han havde foreslået, at der skulle indføres mulighed for risikoprofil for så vidt angår den obligatoriske pensionsordning. Men så længe det kun drejede sig om medlemmernes supplerende opsparing, og der ikke var nogen, der blev tvunget til noget, var det Anders Mikkelsens opfattelse, at det ikke var den store risiko forbundet med forslaget, og at det måtte være begrænset, hvor store administrative problemer forslaget kunne medføre.

Bestyrelsens næstformand Grete Christensen henviste til, at Anders Mikkelsen havde foreslået, at bestyrelsen skal undersøge, om der er interesse blandt pensionskassens medlemmer for at kunne fælg risikoprofil for den supplerende alderspension.

Det var bestyrelsens opfattelse, at det ikke er hensigtsmæssigt, at indføre den mulighed.

Pensionskassens investeringsstrategi er tilrettelagt med henblik på at skabe det højst mulige afkast med en afbalanceret risiko. Grete Christensen henviste til pensionskassens afkast, der de seneste fem år havde været 10,5 % pr. år i gennemsnit, og de sidste 20 år havde været 8 % pr. år i gennemsnit.

Grete Christensen pegede på, at det også skulle tages i betragtning, at det ville være bekosteligt, at udvikle en valgmulighed, og at bestyrelsen vurderede, at det formentlig ikke ville være mange medlemmer, der ville bruge muligheden. Bestyrelsen baserede dels denne formodning på erfaringerne fra LD, der har valgmuligheder for deres medlemmer, dels fra egne erfaringer i PKA, hvor Pensionskassen for Lægeseekretærer var en af to pensionskasser, der i perioden 2004-2012 havde mulighed for at vælge risikoprofil på en del af deres opsparing. Det var meget få medlemmer, der gjorde brug af muligheden for profilvalg.

Det var således bestyrelsens vurdering, at muligheden for at kunne vælge risikoprofil enten ville ende som en udgift, som kollektivet skulle bære for de få, eller en bekostelig valgmulighed for de få, der vælger det.

Grete Christensen sagde, at bestyrelsen på den baggrund indstillede, at generalforsamlingen afviste forslaget, fordi erfaringerne viste, at der var for få, der var reelt interesserede i valgmuligheden.

Anders Mikkelsen var klar over, at der ville være øget administration ved en valgordning, men at de, der var interesserede i ordningen på sigt ville have et større beløb at tage omkostningerne fra. Det var Anders Mikkelsens opfattelse, at det måtte være de interesserede, der måtte betale omkostningerne ved at indføre en valgmulighed.

Anders Mikkelsen fandt, at ønsket om at undersøge interessen for en valgmulighed, ikke burde være besværligt at opfylde.

Delegeret sygeplejerske Søren Bæk, Region Midtjylland, oplyste, at han havde en datter på 27 år, der indbetalte ekstra til pension i PKA+. Søren Bæk oplyste, at Lån & Spar Bank havde fortalt hende, at de vil kunne forrente hendes ekstra pensionsopsparing langt bedre, end PKA+.

Søren Bæk foreslog at åbne for et samarbejde med andre, som f.eks. lærerne, så der kan åbnes for muligheden for at øge risikoen for den supplerende opsparing med henblik på at øge afkastet, for dem der ønsker at løbe den øgede risiko. Søren Bæk mente, at de unge, der var klar til dette, skulle have mulighed for at gearere deres pension bedre.

Medlem Erling Jakobsen oplyste, at han var pensionist, og at han var en af de 6.900, der havde valgt risikoprofil på sin LD-opsparing. Han havde valgt puljen danske aktier, og havde fået et meget højt afkast på sin LD-opsparing også i forhold til PKA, som følger af det valg.

Delegeret sygeplejerske Elisabeth Skajaa, Region Midtjylland, syntes, at Anders Mikkelsen fortjente svar, og at det var positivt, at han var gået grundigt til værks. Elisabeth Skajaa havde set på bestyrelsens bemærkninger til forslaget, og selv om hun havde fuld respekt for de unge kollegaer, der ønsker at kunne vælge selv, og ser et perspektiv i det, var hun tryk ved, at investeringsafdelingen i PKA tilrettelægger pensionskassens investeringsstrategi, så den giver det bedst mulige afkast i forhold til den risiko, man tager, og derfor kunne Elisabeth Skajaa ikke stemme for forslaget.

Bestyrelsesmedlem og delegeret sygeplejerske Jacob Paludan Truelsen, bemærkede, at diskussionen om, hvordan man får pengene til at strække længst mulig, altid er spændende, og at han godt kunne se et scenarie, hvor mulighed for valgfrihed kunne være godt. Jacob Paludan Truelsen pegede på det problem med valgfri ordninger, at man kan stå i et scenarie, hvor en gruppe af medlemmer får et godt afkast på deres risikoprofil, og en gruppe måske taber på deres profil. Det ville kunne skabe et pres på pensionskassen i forhold til hvilken rådgivning, der var givet.

Jacob Paludan Truelsen bemærkede, at det godt ville kunne lade sig gøre at skabe valgfrihed i pensionskassen, men stillede det spørgsmål, om ikke den opgave blev løst bedre f.eks. i Lån & Spar Bank, hvor pensionskassen i øvrigt har aktier, end i en pensionskasse, hvis opgave er at skaffe gode stabile afkast til medlemmerne.

Delegeret sygeplejerske Vibeke Schaltz Andersen, Region Hovedstaden, bemærkede, at forslaget vedrørte den supplerende pension, og at der alene var stillet forslag om at undersøge, om der er interesse blandt medlemmerne i at kunne vælge selv. Det kunne godt være, at pensionskassens unge så anderledes på tingene, end de grupper bestyrelsen havde set på, og at der på den baggrund kunne være et bedre beslutningsgrundlag til næste års generalforsamling, hvis man gennemførte undersøgelsen.

Vibeke Schaltz Andersen syntes, at det værste scenarie vil være, at de unge placerer deres penge andre steder end i pensionskassen, og anbefalede generalforsamlingen at støtte forslaget.

Delegeret sygeplejerske Peter Knudsen, Region Syddanmark, pegede på, at man ikke selv kan bestemme, hvornår en pensionsbegivenhed indtræffer, og at der er den risiko ved at have hele sin pensionsopsparing placeret i f.eks. aktier, at det ikke er sikkert, at man kan få pensionen ud på det tidspunkt, hvor man ønsker det.

Grete Christensen oplyste, at erfaringerne fra Pensionskassen for Lægeseekretærer var, at 10 medlemmer havde gjort brug af muligheden for Profilvalg i de otte år, muligheden havde været der. Bestyrelsen havde på den baggrund vurderet, at der ville skulle bruges for mange ressourcer på at foretage en undersøgelse i forhold til den forventede interesse. Man ville godt kunne foretage nogle sonderinger blandt de medlemmer, der allerede viser interesse for at supplere deres pension, men en grundig og tilbunds gående undersøgelse af interessen for en ordning, som erfaringerne har vist, at under 1 % vil vælge i sidste ende, var efter bestyrelsens opfattelse ikke hensigtsmæssig.

Søren Bæk pegede på, at DSR havde haft stor fokus på at øge indbetalingerne til pension. En vagtbærende sygeplejerske har et pensionsbidrag i omegnen af 11 %, og Søren Bæk fandt, at man burde give medlemmerne muligheden for at kunne få den optimale opsparing i PKA og geare pensionen rigtigt. Søren Bæk syntes således fortsat, at undersøgelsen var værd at lave, eventuelt på en måde, så man kunne gå sammen med andre pensionselskaber, og derfor ville Søren Bæk anbefale at stemme for forslaget.

Anders Mikkelsen sagde, at han også havde et ønske om at generalforsamlingen støttede forslaget, men spurgte, om Grete Christensens angivelse af, at man kunne foretage undersøgelser blandt medlemmer, der allerede sparer op i PKA+, skulle ses som et tilsagn om at igangsætte en undersøgelse.

Formand Bent Hansen syntes faktisk, at pensionskassen kunne give et fint tilbud, også til de unge. Et gennemsnitligt afkast på 10 % om året er flot. Bent Hansen advarede imod gearing af pensionsopsparing, da gearing er meget risikabelt. Pensionskassen vil skulle foretage meget grundige undersøgelser med gennemregnede modeller, hvis opgaven skal udføres seriøst, og det vil kræve et temmelig omfattende arbejde. Bestyrelsen er ikke imod at give de unge medlemmer gode muligheder for opsparing, men det er bestyrelsens opfattelse, at pensionskassen faktisk har et godt tilbud, hvor der er et god afvejning mellem afkast og risiko, og at det er den bedste sikkerhed, også for de unge medlemmer.

Dirigenten konstaterede, at bestyrelsen ikke havde givet tilsagn om at foretage en undersøgelse af interessen for, at medlemmerne selv kan vælge risikoprofil.

Beslutning:

Generalforsamlingen forkastede forslaget om, at pålægge bestyrelsen at foretage en undersøgelse af interessen blandt medlemmerne for at kunne vælge risikoprofil for den supplerende opsparing.

Ad punkt 7. Bemyndigelse til bestyrelsen

Bestyrelsen foreslog, at den bliver bemyndiget til med substitutionsret at anmelde det vedtagne og foretage sådanne mindre væsentlige ændringer heri, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Finanstilsynet eller andre myndigheder måtte kræve eller henstille foretaget som betingelse for registrering eller godkendelse. Dirigenten bemærkede, at denne type bemyndigelse er normal for en vedtagelse som den, der er foretaget på årets generalforsamling.

Beslutning:

Generalforsamlingen bemyndigede bestyrelsen til med substitutionsret at anmelde det vedtagne og foretage sådanne mindre væsentlige ændringer heri, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Finanstilsynet eller andre myndigheder

måtte kræve eller henstille foretaget som betingelse for registrering eller godkendelse.

Ad punkt 8. Fastsættelse af stedet for næste års generalforsamling

Bestyrelsen indstillede, at generalforsamlingen 2016 bliver afholdt i Storkøbenhavn.

Beslutning:

Generalforsamlingen besluttede, at generalforsamlingen 2016 afholdes i Storkøbenhavn.

Ad punkt 9. Eventuelt

Dirigenten oplyste, at medlem Helene Balslev havde været nødt til at gå, da hun skulle på arbejde, men at hun havde bedt dirigenten om at sige, at der under pausen havde været flere pensionister og enker henne og sige til hende, at de også var i en meget svær situation. Helene Balslev mente ikke, at hendes forslag forringede PKA's afkast, og hun henstillede til bestyrelsen, at lave beregninger på, hvad det ville koste, at udbyde 1-2 lejligheder pr. ejendom til en husleje på 8.000 kr. Lejlighederne skal kun udbydes til enlige forsørgere eller enker, som vil være tvunget til at fraflytte, når ægtefællen dør. Lejlighederne skal istandsættes med mindre dyrt materiale.

Delegeret sygeplejerske Johannes Michelsen oplyste, at han havde været delegeret i Pensionskassen for Sygeplejersker i mange år, og takkede lægesekretærerne for at have lukket sygeplejerskerne og radiograferne ind. For de delegerede er det altid en fest at komme til generalforsamling. Sidste år fyldte PKA 60 år. I år er første generalforsamling med den nye delegeretforsamling.

Johannes Michelsen undrede sig over, at de delegerede sad opdelt i faggrupper. Der havde ikke tidligere været skelnet mellem de to faggrupper i Pensionskassen for Sygeplejersker. Johannes Michelsen kunne se fornuften i forskellige farver på stemmesedlerne, når der var valg til bestyrelsen, men foreslog, at der ikke var bordkort, næste gang delegeretforsamlingen blev samlet.

Bestyrelsesmedlem og formand for Danske Lægeseekretærer Soile Friis bemærkede ligeledes, at generalforsamlingen havde været den første i den fælles pensionskasse. Soile Friis var enig med Johannes Michelsen i, at faggrupperne burde blande sig i den fælles pensionskasse, selv om der naturligvis var et behov for at kunne skelne faggrupperne, når der var bestyrelsesvalg.

Soile Friis takkede herefter de delegerede, bestyrelserne og administrationen for den måde fusionen var håndteret på. Det havde været professionelt, og der var blevet kommunikeret godt, og Soile Friis havde på den baggrund været helt tryk ved det store ansvar, der var forbundet med beslutningen om fusion.

Soile Friis takkede for en god debat på generalforsamlingen og følte allerede, at der virkelige var tale om en fælles pensionskasse, og Soile Friis opfordrede de delegerede til at blande sig til frokosten og til eftermiddagens program uden for dagsordenen.

Generalforsamlingen sluttede kl. 13.45.

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer

Som dirigent:

12.5.2015
Dato John Vagn Nielsen